

Félelmetes fotót közölt a *Tolnatáj* 1990. január 6-i száma: fiatal, törekeny hölgy áll többemeletnyi magasságban valami ideiglenes, vékonyka lemezen, alatta, mellette mélység, kezében könyv, előrehajolva, akrobataügyességgel helyezi vissza a tőle meglehetősen messze-
ségben húzódó túlszúfolt könyvespolcra. A kép nem trükkfelvétel, egyszerűen napi munkája közben ábrázolja a Tolna Megyei Könyvtár egyik munkatársát, aki rutinszerűen végzi a raktárból való könyvkiemelés (vagy visszaosztás) egyébként nem éppen artistákat igénylő műveletét. A kép félelmet, megdöbbenést vált ki, ám a hatás fokozható. Fokozza is a cikk, amely egész oldalon számol be a szekszárdi könyvtár sok-sok éves, évtizedes kálváriájáról *Ki verekszik a könyvtárért?* címmel. A kitűnő újságíró, *László Ibolya*, aki már korábban is remek írásokat közölt a szekszárdi könyvtárról, ezúttal sorra-rendre felsorolja a lezülles, ellehetetlenülés etapjait: szól a „maholnap 20 éve” épült könyvtár eredeti méreteiről, a könyvek, részlegnek nem is lassú gyarapodásáról, az ezzel együtt egyre szűkebbé, szűkösebbé váló terekről, az elkeseredett harc-
ról minden négyzetméterért, minden sünfniért, amit hozzá lehetett toldani az építményhez, azokról az álmegoldásokról, amelyek ideig óráig azt az illúziót kelthették, hogy azért alapjában véve mégis
rendben mennek a dolgok, olyan nagy baj nincs. Ellenpontokként a szerző felsorolja azokat a létesítményeket, amelyekre futotta a városnak és a megyének (akik látták, és mivel sok könyvtári összejövétel is volt egyik-másik oktatási központban, könyvtárosok százai látták a mesés „kulturális” beruházások luxuriózus végeredményeit). Aki ezek után azt várná, hogy a cikk végére megnyugtató kóda kerül, valami remény csillan, csatlakozik: „Ki hiszi azt el, hogy a közművelődés és közoktatás szakadékmélységű hátrányos helyzetéből napfényre szabadul mondjuk az ezredfordulóra? Én, sajnos nem” – írja *László Ibolya*, és lehetetlen nem csatlakozni véleményéhez. A magyar azonban – mérvadó tudósok véleménye szerint – az „és mégis”

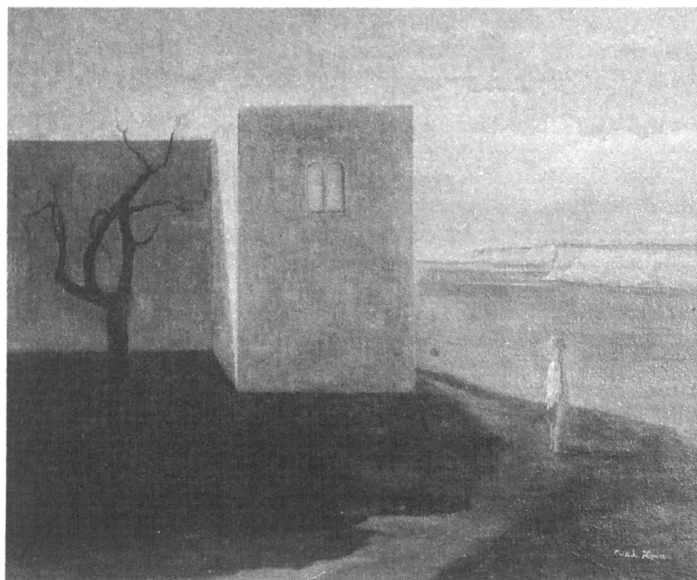
nemzete. Hátha lesz még egyszer ünnep Szekszárdon is.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdasági Gépezésüzemlépítő Főiskolai Karán, Mezőtúron tartotta legutóbbi tagozati ülését a főiskolai könyvtárvezetők tanácsának mezőgazdasági tagozata. Az ülés egy hosszabb folyamat részeként azt vitatta meg, hogy milyenek a MÉM ágazat számítógépes információs rendszerének lehetőségei, mik a soron lévő feladatok stb. A sok szempontból kiemelkedően érdekes témáról a *Könyvtáros* – nem e tagozati ülés kapcsán és keretei közé szorítva – hosszabb beszámolót fog majd közölni, különös tekintettel arra, hogy az ágazati számítógépes információs rendszerek problematikája immáron nemcsak időszerű, de egyszerűen húsba vágó, egzisztenciális fontosságú. Ugyancsak külön cikkbe kívánkozik az ülésen elhangzott és heves vitát, élénk ellentmondásokat és lelkes helyeslést egyaránt generáló előadás, *Lukátsné Takács Zsuzsa* expozeje a könyvtárügy lehetséges önkormányzati és irányítási mechanizmusának kereteiről. (A cikket a *Könyvtáros* megrendelte az előadótól, reméljük, a szabad-

előadás hamarosan írásos formát fog ölteni.)

A tagozati ülésnek tehát jeles eredményei voltak, ezúttal azonban arról szeretnénk beszámolni, kicsodás könyvtára is van a GATE mezőtúri főiskolájának. A friss, még festékszagú könyvtár külleméről lapunk fotói talán megfelelő látványelményt nyújthatnak, azt azonban nyomatékosan hangsúlyoznunk kell, hiszen képről nem tudható, hogy az ilyen hatalmas új könyvtár nem éppen szokásos a főiskolákon. A tagozati ülésen több ízben is elhangzott, hogy a főiskolai könyvtárak iránti érdeklenség szinte kötelező tulajdonsága a főiskolák főigazgatóinak. Nos kivételekről eddig is tudtunk (decemberi számunkban is adtunk hírt egy olyan főigazgató egyetemi tanárról, aki igencsak nagy érde-

meket szerzett főiskolája könyvtárának pártolásában), ám a mezőtúrit, jelesül *dr. Patkós István* egyetemi tanár, főigazgató ténykedését, könyvtárpártolását külön is ki kell emelnünk, kollégáink, a könyvtárostársadalom nevében is megköszönünk. *Dr. Patkós István*, e sorok szerzőjével elbeszélgetve elmondotta, hogy a gépészmérnökség, kivált a mezőgazdasági, különösen a gyakorlati szakma. A hallgatók nem annyira hallgatják az előadásokat, nem annyira könyvtári búvárkódásokat végeznek, hanem „bütykölnek” a gépeket, dolgoznak a tanműhelyekben, kint a „mezőn” és a „gépállomásokon”. Ezt hallva nemigen értettem miért „csinált” a tudós főigazgató mégis egy ilyen hét nyelven beszélő új könyvtárat főiskolája számára. Megtudtam azután tőle, hogy nem ismertettett véleménye ellenére, hanem éppen annak következtében tartja fontosnak a könyvtárat. Szólt arról, hogy Mezőtúrnak nincsenek értelmiségi hagyományai, hogy a hallgatók nemigen erősek az olvasásban, könyvhasználatban, ám – bentlakók lévén – ha olyan könyvtár, tanulmányi éveik során hozzáférhetnek a kultúra és csarnokához. És ezért, az édesgetés céljából áldozott és áldoz folyamatosan a főiskola pénzből arra, hogy ne csak tágas terek, a szűkebb szakmán jóval túlmenő állományok álljanak a kollégium lakói, a főiskola hallgatói rendelkezésére, de olyan könyvtári műhely, amely egy életre „megfertőzi” a gyakorlati „mezei” munkát végzőket. Ezért a remek berendezések, másolók, számítógépes terminálok, ezért a három főfoglalkozású könyvtáros, ezért a rendkívül gazdag és változatos folyóirat-kinálat stb. Gratulálunk a remek könyvtárhoz, és sokak nevében irigyeljük *Nagy László Vilmosnét*, a mezőtúri könyvtár vezetőjét, akinek csak szakmai gondjai-bajai (és persze örömei) vannak, főnökével, a fenntartóval nem kell küzdenie (inkább csak a főigazgató iramát felvennie, ötleteit megvalósítania).

A Könyvtáros tavalyi decemberi számában a főszerkesztő

néhány sort írt a pécsi Universitas utcai Szalay László Kollégiumról, hiányolva belőle a könyvtárat. Nos, mint a mégiscsak meglévő könyvtár vezetőjének hozzánk intézett leveléből megtudtuk, bizony van és nem is akármilyen. „Az első emeleten a zsigóból nyílik egy 100 négyzetméteres helyiség, melyet direkt könyvtárnak építettek. A 44 férőhelyes, szabadpolicos olvasóterem és a még hozzá tartozó 40 négyzetméteres lapozgató ugyan kicsinek bizonyul a 250 jogász és 250 közigazdász hallgató, valamint a »külsős« diákok részére. Az egyetemi könyvtár letéti állománya ez, melyben a legfontosabb kézikönyvek helyben használhatók, az egyéb szakkönyvek és a szépirodalom, valamint a belföldi és külföldi (Soros Alapítvány) folyóiratok kölcsönözhetők.” A kollégiumi életformához alkalmazkodott a nyitvatartási idő is: „szorgalmi időszakban tiztől este nyolcig, a vizsgaidőszakban tiztől éjfélig, nyújtott rendszerben működik” a könyvtár. A könyvtáros persze egyedül nem bírná kitartani ezt a „nyújtást”, de diákokból verbuválódott „kiskönyvtárosok csapata” segíti. (E diákok kéthetes váltásban, tizennégy plusz négy pótag, vállalták a könyvtári munkát, a közösség érdekében.)

Az, hogy a *Könyvtáros* főszerkesztője mindezt nem vette észre, annak tudható be, hogy a konferencia szervezői nem tudták *Bereczky Lászlónak* megmutatni a kollégium könyvtárát, így ő joggal vélhette és nehezményezhette, hogy ilyen nincs is. Mondanunk sem kell, nagyon örülünk, hogy mégis van.

A Békéscsabai Megyei Könyvtár 1986 óta havonta rendez emeleti közlekedőterében grafikai kiállításokat. Az a nagyon helyes elgondolás irányítja e buzgal-

mat, hogy egyrészt e kiállítási ténykedés miben sem zavarja a könyvtári szolgálatot és könyvtári tevékenységeket, másrészt e képeket azok is megnézik, akik egyébként nemigen vagy akár egyáltalán nem mennének el verniszázásokra, kiállításokra, múzeumokba. A látzólag mellékes, az alapvető könyvtári funkciók ellátásához képest sokadrangú tevékenység azonban lassan túlnőtt eredeti keretein: a bemutatott grafikák egy-egy darabját a könyvtár ugyanis folyamatosan megvásárolta, így mára már a Békéscsabai Megyei Könyvtár lett a legnagyobb artotéka-birtokos a közművelődési könyvtárak mezőnyében (nem számítva – jogosan, mert hisz más méretekről van szó – az FSZEK-t). A könyvtár arra törekszik, hogy az artotéka a mai magyar avantgárd művészet lelőhelye legyen, elsősorban ma élő művészek, modern és posztmodern alkotók remekait gyűjti, rendszeresen meg is hívja olyan rangos alkotókat, mint *Klimó Károly*, *Závorszky Gábor*, *Szabados Árpád*, *Galántai György*, *Barabás Márton* stb. A gyűjtemény rangja, a gyűjtés közben felgyűlt tapasztalatok megérdemelnék, hogy a *Könyvtáros* részletesebben is szóljon róla, nem is beszélve arról, hogy – legnagyobb lévén – ez az artotéka paradigmát is kínálhat más közművelődési könyvtáraknak. Idén remélhetőleg sort keríthetünk egy ilyen bővebb beszámolóra.

Örvendetes híradás látott napvilágot az *Észak-Magyarországi* című lapban, *A betörőknek nem kell a könyv!* címmel. A hír, úgy látszik igaz: számos könyvtári betörés elemzése alapján úgy tűnik, hogy „rendes” betörő rá sem hederít a könyvekre, másra van szüksége a könyvtárakból (pénz, video, lemezjátszó, magnó stb.). A lényeg, a könyv, tehát marad (hacsak el nem ég, mint a betörés melléktermékeként, Tapolcán), vesszenek a médiák. Vigasztaló az is, hogy az olvasók sem az értékes könyveket lopják. Beérik a szex-könyvekkel, amelyeket az UK úgy sem javall beszerzésre.